

КОММУНИЗМ ДАВРИГА МУНОСИБ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАЙДИК!

ТЎЙИМИЗГА КЕЛИНГ

Шогирднинг ютуғи устозинга қувончи дейди халқимиз. Тўғрида, шогирд касбига меҳр қўйиб, уни пухта эгалласа устознинг боши кўкка етади, фахрланади. Бизда ҳам шундай. Билм юртида ўқиб, устозларнинг кўмагидан баҳраманд бўлган ёш мутахассисларнинг меҳнатдаги ҳар бир ютуғи коллективимизни беҳад қувонтиради.

Ўзингиз билсангиз керак, билм юрти санатимиз учун слесарь-механиклар, фрезерчилар, токарлар, слесарь-йиғувчилар ихтисослари бўйича юқори маънада мутахассислар тайёрлайди. Шу тўғрисида фойдали хўнара ўрганиш иштиқоидида яшаётган йиғит-қизлар билм юртида ўқинишга келингиз. Шуниси қувончлики, ўқувчиларимиз сони йил сайин ортиб бормоқда.

Мақтаблар, олий ва ўрта ўқув юртрали учун, айниқса биринчи сентябрь ҳаяжонли, қувончли кундир. Янги ўқув йили биз учун яна бир катта шодлик бахш этади. Сентябрь шодлиғини билм юртининг 20 йиллик тўйи билан уланиб кетамиз.

20 йил ичида билм юрти шонли йўлини босиб ўтди. У, республикамизнинг машина-созлик санати корхоналари учун 5 миндан ортиқ юқори маънада кадрлар тайёрлаб берди. Ҳозир улар ўз мутахассисликлари бўйича муваффақиятли ишлаётдилар.

Билм юртининг ўқув базиси яхши жиҳозланган. Лаборатория кабинетлари ёш хўнармандлар ихтиёрида. Педагоглар, мутахассислар ўқувчиларга ўз билм ва тажрибаларини ўргатишга яратди. Ўқувчилар билм юртини тамомлагач, ўз ихтисосининг чинкам эгалари бўлиб чиқадилар. Шунинг учун ҳам билм юртини ихтиёзли тамомлаган йиғит-қизлар олий ўқув юртралига конкурсиз кириш ҳуқуқига эгадирлар.

Дарвоқе; 20 йиллик тўйимиз нишонлинига оз вақт қолди. Тўйимизга сиз ҳам келинг, қувончимизни баҳам қўринг.

Н. РОЖКИН,
Тошкентдаги 2-техника
билм юртининг директори.

28 ТА ҚЎШИМЧА СИНФ ХОНАСИ

Октябрь районидagi 111-ўйибирлик мактабнинг ўқувчилар сони бу ўқув йили 2150 тага етди. Табиий, мактабнинг аввалги биноси бу ўқувчилар учун торлик қилар эди. Янги ўқув йилига янги қўшимча синф хоналари қуриб бериш керак эди.

УНР-159-қурилиш трестининг ишчи ва хизматчилари бу ишни ўз муддатда бажардилар. Мактаб учун 4 қаватли 28 та синфдан иборат янги бинони битказиб, фойдаланишга топширдилар. Унда ўқувчилар учун физика, химия лабораториялари, ошхона, 400 кишилик мажлислар зали, 400 кишилик физкультура зали ва турли устхоналар ҳам бор.

Мақтабда бугун янги ўқув йили уюшқонлик билан бошланади. Эндиликда бу ерда ўқинлар бир сменада олиб борилад.

И. РУСТАМОВ.

ТУРМУШ БИЛАН ҲАМНАФАС

Бугун биринчи сентябрь. Облaстимиздаги 315800 ўқувчи озода, ерут, кенг ва яхши жиҳозланган синф хоналаридаги таълим паргаларига ўтирадилар. Мақтабларда маъна шу кунни катта тайёргарлик билан кўтиб олишди.

Партия ва ҳукуматимизнинг доимий ғам-ҳўрлиги тўғрисида мақтаблар ишчи қўшиқчи ва ҳалқ маорифи системасини ривожлантиришда катта бўрилиш ясади. Жумладан, облaстимиз мақтабларида таълим-тарбия ишларини олиб бориш янги Қонуни асосида тўғри ўзгарди. 1056 (Тошкент шаҳридан ташқари) та мақтабдан 258 таси ишлаб чиқариш таълимини берадиган ўйибирлик йиллик, 558 таси умумий мажбурий таълим берадиган санкиз йиллик мақтабга айлантирилди. Яна 52 та мақтаб ўн йиллик таълимни беради, 187 мақтабда бошланғич таълим берилади.

Област мақтабларида машғулотларни бир сменага қўйиш бўйича кўпгина муваффақиятлар қўлга киритилди. 1962 йилнинг ўзига яна шу мақсад учун облaстдаги мақтабларнинг капитал ремонтларига ажратилган маблағлардан тежаб қилинган пуллар ҳисобига 4680 ўринли 176 та қўшимча синф хонаси қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Областимизда мақтабларни бир сменага қўйиш умумхалқ ишига айланиб кетган. Масалан, област колхозларининг кучи билан 3001 ўринли янги синф хоналари қурилди. Мақтабларни оталиққа олган ташкилотларнинг берган ёрдамлари тўғрисида 2812 ўринли 91 та синф хонаси қурилди. Колхоз, совхозлар ва турли ташкилотлар ўзларининг ички имкониятларини қўриб чиқиб, фойдаланишга ётган айрим маъмурий биноларни мақтаблар ихтиёрига топширдилар. Бунинг натижасида 327 синфни бир сменага ўтказиш имконияти туғилди. Ҳозир бу синфларда 7346 ўқувчи таълим олмақда.

Бу ишда Юқори Чирчиқ районидagi «Провда» Свердлов номи ва «Полиотдел» колхозлари Қалнин районидagi «XX партсъезд» Навоий номи ва Янгиўл районидagi «Ленинизм» колхозини ҳамда Оржоникидзе районидagi Киров номи хўжалиқларининг ёрдами катта бўлди.

Районлардаги ҳамма мақтабларни тўла бир сменага машғулотга ўтказишда кўпгина район ва шаҳар партия комитетлари, ижтимоий комитетлари янгидан ёрдам кўрсатдилар. Жумладан, Янгиер, Оққўрғон, Қўйи Чирчиқ, Пискент, Янгиўл районларидаги дерали ҳамма мақтаблар бир сменага машғулотга ўтказилди.

Лекин шунинг ҳам очик айтиш кераки, айрим районларда мақтабларни бир сменага қўйишдек муҳим масалага эътиборсизлик билан қаралмоқда. Масалан, Бўна районда 44 мақтабдан фақат 23 таси, Ўрта Чирчиқ

районда 85 мақтабдан 35 таси, Гулистон районда 48 мақтабдан 21 мақтаб бир сменага машғулотга ўтказилган, холос. Мана шундай эътиборсизлик натижасида облaстда 267 та мақтаб бир сменага машғулотга ўтказилмади.

Бир сменага машғулотга қўшиқ билан бирга мақтабларни ўқитувчи кадрлар билан таъминлаш масаласи ҳам жиддий масаладир. Бу йил област мақтабларига ўтган ўқувчиларига нисбатан анча ортиқ педагог кадрлар юборилди. Област халқ маорифи бўлимининг йўлланмаси билан 676 ёш мутахассис мақтабларга жўнаб кетди. Бошланғич синф ўқитувчиларининг камлигини ҳисобга олиб, бу йил бошланғич синф ўқитувчилари тайёрлайдиган санкиз олий курс ташкил этилди.

Бу йил биринчи синфларда 47600 бола таълим олади. Уларга тарбия беришда санкиз олий курсни битириб чиққан бир минг ўқитувчи ҳам иштирок этади.

Маълумки, мақтаб-интернатларга бўлган талаб кун сайин ортиб бормоқда. Шу тўғрисида областимизда қатор мақтаб интернатлар ташкил қилинмоқда. Жумладан, Бўстонлик районда 600 ўринли, Чиноз районда 600 ўринли соғломлаштириш мақтаб-интернатлари шу ўқув йилида ишга туширилди.

1962-1963 ўқув йилида ўқувчиларнинг узоқ — яилво ва тоғлиқ районлардан келишини ҳисобга олиб 109 та мақтабда ётоқхоналар ташкил этилди. Бу ётоқхоналарда 3630 бола истиқомат қилади.

Областимизда кунин узайтирилган группа мақтабларига етарли эътибор берилмаётганини жамоатчилик томонидан таъкид қилинган эди. Бу ўқув йилида яна шу маънадаги ҳисобга олган ҳолда мақтаблар ҳузурида 338 та кунин узайтирилган группалар ташкил этилди. Бу группаларга 13600 бола жалб қилинади.

Кези келганда шунинг ҳам айтиш ўғринш кераки, областимиз мақтабларида ўқувчиларни дарсликлар билан таъминлаш масаласида катта камчиликлар бор. Област «Книготорги» ва област матбуот жамиятининг айби билан ўзбек тилидаги дарсликлардан 31 номдаги, рус тилидаги дарсликлардан 18 номдаги, қозоқ тили дарсликлардан 36 номдаги китоблар жойларга етказиб берилмади.

Областимиз халқ маорифи ходимлари ишдаги яна шу камчиликларни бартараф этиб, келажакимиз бўлган ёш авлодини — коммунизмнинг актив қурувчиларини билмдан ва хўнарманд қилиб етиштиришда ҳамма куч ва билмларини аямалдилар. 1962-1963 ўқув йилининг муваффақиятли якулинишига шиканлидан хизмат қилдилар.

И. МҲМИНОВ,
област халқ маорифи бўлимининг мудири.

60 МИНГДАН ОРТИҚ ЯНГИ СТУДЕНТ

Республика олий ўқув юртрали ва техникумларига қўлаб янги студентлар келди — уларнинг кўмузиги кекин, сирғиқ бўлимларида 60 мингдан ортиқ киши жалб бул қилинди. Бу — ўтган йилда қўлаб қилинган студентлар сонидан анча кўпдир. Ўқитиш программаси ва формаларида ҳам жиддий ўзгаришлар бўл берди.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигинда ЎзТАГ муҳбирига қўйидагиларни маълум қилишди:

— Республика учун янги бўлган бир қанча ихтисослиқлар бўлиб, янги мутахассислар тайёрлашда факультетларга биринчи марта ўқувчилар қабул қилинди. Бу янги факультетларнинг халқ хўжалиғи учун нақадар ақвад эътиборини шу нарса ҳам кўрсатдики, худди яна шу факультетлар ва бўлимларга кириш учун янги катта конкурс бўлди. Масалан, ишлаб чиқаришдан келган юзларча ишлар, армия сафидан бўшаган жангчилар, ўрта мақтабларни битириб чиққан йиғит ва қизлар Тошкент политехника институтига шу йили ташкил этилган инженерлик-физика факультетига кириш хоҳишини билдирдилар. Бу факультет дизелдириклар ва чалатқазгичлар бўйича, автоматика ва телемеханика бўйича, ҳисоблаш-чечин асбоблари ва қурилмалари бўйича, яъни ҳозирги змон техникаси учун биринчи даражада аҳамиятга эга бўлган фанлар бўйича мутахассислар тайёрлайди.

Ирригация, ва қишлоқ хўжалиғини механизациялаш инженерлари Тошкент институтига қишлоқ хўжалиғи ишлаб чиқариш процессларини электрлаштириш бўйича мутахассислар тайёрлаш нениг миқдори ташкил этилди. Тошкент алоқа электротехника институтига электроника бўйича мутахассислар чиқарадиган бўлади.

Ўзбекистондаги 28 олий ўқув юрти ва 81 техникумининг ҳамма йилида эндиликда санат, қишлоқ хўжалиғи, соғлиқни сақлаш, маориф, санъат, транспорт, алоқани қўлини тармоқларини қанлар оладиган 200 дан ортиқ ихтисослик бўйича кадрлар тайёрланмоқда.

Ҳаёт ўқитиш формалари ва методлари соҳасида ҳам бир қанча янги талабларни ўрғага қўлади. Россия Федерацияси ва Украинанида қилингандек, Ўзбекистонда биринчи марта умумий таълим факультетлари барпо этилди. Бу ерда студентлар уч йил мобайнида тайёргарликдан ўтадилар ва шундан сўнг ўзлари хоҳлаган техника институтига кири оладилар. Бу — студентлар учун жуда қўлайдир. Улар институтда ўқитилган дарсликларни аянчагина қисминини ўзлари яшаб турган шаҳарда ўрганадилар. Ўз ишлаб чиқариш коллективлари билан бирга бўладилар ва шу уч йил мобайнида ўз мойилликларини яхши белгила оладилар, келажакдаги ихтисосларини тавайилди. Дастлабки тўғта яна шундай факультет Бухоро, Чирчиқ, Охангарон, Олмалик шаҳарларида очилди. Бу факультетларга Тошкент политехника институтига оталиқ қилади.

Чет тиллардан дарс берадиган юқори маънадаги ўқитувчилардан бўлган эътиборни қондириш чораси ҳам кўриб қўйилди. Шу мақсадда Тошкент чет тиллар педагогика институтига Олий курслар ташкил этилди. Бу ерда олий маълумотли кишилар институтларда инглиз, француз, немис тилларидан дарс бериш учун етарли тайёргарликдан ўтадилар. Аслида бу курслар аспирантурага теги келди.

Ўзбекистон олий ўқув юртралидан бошқа республикалардан келган студентларга аянчагина жой берилган. Бу йил Тошкент, Қирғизистон, Қозғистон, Туркменистон учун яна 500 мутахассис тайёрланади.

Сиз суратда кўриб турган бу қувноқ йиғит-қизлар шу йил Тошкент Давлат политехника институтининг биринчи курсига қабул қилиндилар. Улар қанай меҳнат қучогидан билм даргоҳига йўлланма олган ёшлардир. Ҳа, бу йиғит-қизларнинг бири миришкор пахтакор, бири долдор ишчи, яна бири қўли кўли буюқордир. Бугундан бошлаб институтнинг кўп минг сонли студентлари қатори улар ҳам фан асосларини пухта эгаллашга киришадилар.

В. Сироткин фотоси.

ТУХҒА

Бугун биринчи сентябрь тонгида Янгиер шаҳрида яқинда фойдаланишга топширилган ҳашаматли мақтаб биноси қувноқ йиғит-қизларни ўз бағрига олади. Барча мақтаблар каби бу янги ўқув даргоҳига ҳам ўқувчилар келиб таълим олишади.

Янги мақтабда биринчи сентябрьга катта таратдуд қўрилди. Синф хоналари, кабинетлар кўрғазмали ўқув қурулғолари билан етарли миқдорда таъминланди. Кутубхонага турли бадиий ва сиёсий адабиётлар келтирилди.

Бу йил янги мақтабда 530 ўқувчи ўқийди. Ўқув-тарбия ишларининг яхши йўлга қўйилишини таъминлаш мақсадида қатор тадбирлар белгиланди. Жумладан, дураторлик ва техника тўғрисидаги иш бошланди. Тўғарак машғулотларини олиб бориш учун тажрибали ўқитувчи ва мутахассислар жалб этилди.

Р. ҚУЧАРОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

2-БЕТ, 1 СЕНТЯБРЬ, 1962 ЙИЛ.

БИРИНЧИ СЕНТЯБРЬ

Бугун биринчи сентябрь. Бугун билм-хўнара даргоҳларига ўрнатилган кўнгиноқлар биринчи марта жаранглаб, янги ўқув йили бошланганидан хабар таратади.

Бугун миллион-миллион ёш авлодин тарбиялаб, билм чўчқиларига етказиб бераётган, уларнинг улғу замонасининг етак кишилари бўлиш учун оталарча ғамхўрлик қўрсатиб келаятган ва тарбиялаб таълим бериб, воқта етказаятган надрдон мақтабларнинг, олий ва ўрта ўқув юртралининг эшикларини кенг очилди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ёш авлодин тарбиялашга, уларни давримизнинг муносиб кишилари бўлиб етиштириш учун катта ғамхўрлик қўрсатиб келмоқдалар. Кейинги йилларда мақтабларни қайта қуриш, халқ маорифи системасини янги ривожлантириш ҳақидаги Қонуни амалга ошириш йўлида катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Мақтабларнинг ишлаб чиқариш корхоналари, колхоз, совхозлар билан алоқаси анча мустаҳкамланди, ўқитиш турмуши билан, ҳаёт билан боғлаб олиб борилган бўлди. Таълим-тарбия ишларини ижтимоий-фойдали ишлар билан боғлаб олиб бориш ўқувчиларни ишлаб чиқаришга яқинлаштириш, мақтабда умумий ва политехник таълимни амалга оширишда катта омиз бўлди.

Ҳозирги вақтда мақтабларимиз ҳаётида катта ўзгаришлар бўлмоқда. Ишлаб чиқариш таълимини берадиган ўн бир йиллик мақтаблар ташкил топди ва етти йиллик мақтаблар санкиз йиллик мақтабга айлантирилмоқда. Облaстимизнинг ўзида (Тошкент шаҳридан ташқари) 1056 мақтаб мавжуд бўлса, шулардан 258 таси ишлаб чиқариш таълимини берадиган 11 йиллик ва 535 таси 8 йиллик умумий мажбурий таълим берадиган мақтабларга айлантирилди.

Олий ва ўрта махсус таълим соҳасида ҳам ютуқларимиз кўп. Ҳозир республикамиздаги 28 та олий ўқув юрти ва 81 та техникумда 200 дан ортиқ ихтисослик бўйича кадрлар тайёрланмоқда. Шу йилнинг ўзида институт ва техникумларда 535 таси 8 йиллик умумий мажбурий таълим берадиган мақтабларга айлантирилди.

Олий ва ўрта махсус таълим соҳасида ҳам ютуқларимиз кўп. Ҳозир республикамиздаги 28 та олий ўқув юрти ва 81 та техникумда 200 дан ортиқ ихтисослик бўйича кадрлар тайёрланмоқда. Шу йилнинг ўзида институт ва техникумларда 535 таси 8 йиллик умумий мажбурий таълим берадиган мақтабларга айлантирилди.

қумларга 60 мингдан ортиқ йиғит-қиз қабул қилинди. Тошкент Алоқа электротехника, Тошкент Давлат педагогика институтлари, Тошкент қишлоқ хўжалиқ техникумига айниқса кўп студент қабул қилинди.

Областимизда мақтабларни қайта қуриш, уларда машғулотларни бир сменага қўйиш бўйича жуда катта ишлар қилинди. Бу ишда оталиқ ташкилотлар, умум жамоатчилик янгидан ёрдам қўрсатди. Янгиер, Оққўрғон, Қўйи Чирчиқ, Пискент ва Янгиўл районларидаги дерали ҳамма мақтабларда машғулотлар бир сменага қўйирилди. Айрим колхоз ва совхозлар ёш авлод учун янги тивовий мақтаб биноларни қуриб бердилар. Жумладан, Қалнин райондаги «XX партсъезд» колхозини 500 ўқувчига мўъалланган янги мақтаб-биноси қуриб берди.

Лекин шунинг ҳам таъкидлаш кераки, айрим районлар бу муҳим ва масъулиятли ишга етарли эътибор бермаганликлари натижасида областимиз мақтаблари бу йил тўла бир сменага машғулотга ўтказилмади. Бўна, Ўрта Чирчиқ, Гулистон районлари мақтабларини бир сменага қўйишда анча орқада қолмоқдалар.

Партия ва ҳукуматимиз томонидан халқ маорифи ходимлари олдига қўйилган катта талабларни амалга ошириш халқ маорифини қайта қуриш, ёш авлодининг ҳар томонлама етух бўлиб тарбияланганликлари билан чамбарчас боғлангандир. Бу талабни амалга ошириш ҳозирги вақтда мақтаб ишдаги ҳамма болаларни мақтабга тўла жалб қилиш ва уларнинг санкиз йиллик маълумотни тўла олганига қадар ўқитишни мунтазам давр эътиришларини зарур демакдир.

Лекин айрим жойларда бу талабга тўла амал қилинмади. Умумий мажбурий таълимни амалга оширишда ҳамма иш мақтаб-маорифи ходимларига топшириб қўйилди. Мақтаб ишдаги болаларни, шунингдек, бу йил санкизининг ва ўнбиринчи синфда ўқийдиган ўсмирларни ўқинишга тўла тортиш — катта давлат аҳамиятга эга бўлган вазифадир.

Янги ўқув йилида юқори синф ўқувчилари санат корхоналарига бориб, хўнара ўрганадилар. Уларнинг заводларда, қурилишларда, колхозлар ва совхозларда яхши хўнара ўрганишлари тўғрисида ғамхўрлик

қилиш — ҳар бир рақбарнинг шарофли бурчидир.

Янги ўқув йилида ёш авлодин тарбиялаш учун синфларга кеска, тажрибали ўқитувчилар билан бирга ёш педагоглар ҳам киридилар. Бу ёш ўқитувчиларга ёрдам кўрсатиш, уларнинг таълим-тарбия ишларини пухта олиб боришларида хаттарофлама кўмаклигини зарур.

Янги ўқув йилида умумий таълим предметларини ўқитиш даражасини кўтаришга, ўқувчилар орасида сиёсий-тарбиявий ишларни янги даражада янги тартибда алоҳида эътибор берилди. Бу ишларни амалга оширишда ўқитувчиларга халқ маорифи органлари, ўқитувчиларнинг малакасини ошириш институтлари, район педагогика кабинетлари яқиндан амалдий ёрдам кўрсатишлари зарур.

Ўқитувчилар ёш авлодин билм чўчқиларига бошлаб боришлари билан бирга, ўзлари ҳам билм-тажрибада янги юмсақликларга парвоз этишлари ҳаётий заруриндир.

Замон тароуш этган, давримиз талаб этган коммунизмнинг актив қурувчиларини тарбиялаб воқта етказайлик!

И. РУСТАМОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

2-БЕТ, 1 СЕНТЯБРЬ, 1962 ЙИЛ.

ЁНГИНИНГ ШАФАГИ УЗОҚЛАРДАН КЎРИНИВ ТУРАДИ

Бу кунлар рус халқи учун эсдан чинмас бўлиб қолган. Генерал Белоратович кўмондонлигидаги рус қўшинлари арьергарди 1812 йил 2 сентябрда ҳоҳиста ва тула тартиб билан Дорогомиловский заставасидан Погорский заставасига бўлган масофа бўйлаб Москвадан ўтиб борардилар. Наполеон армиясининг авангарди — генерал Себастьян кўмондонлигидаги француз отрядлари улар орасидан қадамбақдам келардилар. Шу кунни речга яқин шаҳар марказида ёнги бошланди. 3 сентябрдан 4 сентябрга ўтар кечаси кучли шамол бошланди. Москва тўзқинчилиги турган ёнги деңгизга айланди. Москва ёнгининг шафағи Тарутинга теккини бо раётган Кутузов армияси жангчиларига яқин кўриниб турарди.

Москвага ким ўт қўйган? Бу саволга жавобин музейдаги янги бўлимининг стендларидан топиш мумкин.

...Ушга даврдан қолган, вақт ўтиши билан сарғайиб кетган ҳужжатлар билан танишамиз. Француз армияси Москвага кириб келган 2 сентябрдан кейин ўтган 6 кун ичида шаҳарда маъжуд бўлган 9158 та ўйдан 6532 таси ёниб битган. Яъни Москвадан тўртдан уч қисми ёнган!

Стендаги ойна тағдида москвалликлар устидан бўлган француз судининг протоколи турибди. Бу протоколда москвалликлар 1812 йил 24 октябрда шаҳарга ўт қўйишда айбонлар билан, Босинчилар ана шундай суд найрағилари йўли билан Москвадаги ёнги учун айбдор эканликларини ўз бўйликларидан соқит қилишга, айбон шаҳар аҳолисини тўнқашга уриндилар.

Маълумки, Кутузовнинг фармонини буюриб Москвадаги порох магazinлари ва емхона складлари портлатилган эди. Бироқ Москвадаги умумий ёнги Наполеон армияси ҳаракатларининг оқибатидир. Ушга вақтнинг далиллари Москвадаги ёнги қўшиннинг айбдорлари босиб қолган.

Кичиклар экинликдан далолат беради. Бостириб киришнинг биринчи кундан бошлабқоз улари, каптонларни, магазинларни талаббошладилар. Кечқурунлари ва тунда машъалалар ёниб талоччилик қилганлар. Овқат тайёрлаш учун кўчаларда туҳмалар ёниди...

Виставга экспонатлари орасида француз қўшинларининг Москвада бўлганлиги тўғрисида ҳужжат хабари бор. Бу ҳужжатда шундай дейлади: «Душман бу ерда узоқ вақт бўлгани йўқ. Бир ой-у 8 кун. Бироқ у зайдан кейин йирткичлик ва қонхўрлик изларини қолдириб кетди...»

Витринадаги ойна тағдида Москвада француз полициясини ташкил этиш тўғрисидаги эълон турибди. Полиция каманду ва талоччиларни тинчтиши ўрнига ўзи талоччилик ва пойтахтнинг ҳеч қандай айбон бўлмаган кишиларини қатл қилишга қатнашди.

«Бизни ваҳшилар деб ҳисоблардилар, деб ёзади рус дипломати С. Р. Воронцов 1814 йил 7 июнда Ростокинга юборган мактубида. — Французлар негадир ўзларнинг энг ўқинишли халқ деб овоза қилдилар. Ваҳоланки, улар Москвани ёндирдилар, биз бўлсак Парижни сақлаб қолдик».

Айрим замондошлар Кутузовни Москвадаги ёнги қилиши учун душманга ташлаб кетди деб айбондилар. Фильда ўтқазилган ҳарбий кенгашда М. И. Кутузов шундай дейди: «Армия маъжуд бўлиб, душманга бариллик қўриқтириш ҳолатида қарар экан, мен урушни муваффақиятли тугалашга бўлган ишончимни сақлайман. Бироқ армия маъжуд эмас, у вақтда Москва ва Россия ҳалок бўлади!»

Кутузов Россияни сақлаб қолди. Наполеон армиясини ҳалок қилди. Москва — рус Москваи бўлса, кул ичида қайта туғилди, яна дунёнинг энг гўзал шаҳарларидан бири бўлиб қолди.

И. МЕЛЬНИКОВА,
(ТАСС муҳбири).

Вильнюсда буюк рус саркардаси Михаил Илларионович Кутузов номи билан боғланган кўпгина жойлар бор. У бу ерда бир вақтлар Литва ҳарбий губернатори бўлиб турган. Фельдмаршал Вильнюсда галаба парадини қабул қилган. Александр I унга биринчи даражали Георгий орденини шу ерда топширган. Суратда: Вильнюсдаги Кутузов саройи.

М. Баранаскаус фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

ФРЭНК ХАРДИ СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҲАҚИДА КИТОБ ЁЗАДИ

лар китобини ўқиганда — биз унга ишонамиз, чунки бу китоб қуруқ гаплардан иборат эмас, дейишсин. Улар китобга ишонинча, совет кишиларини ҳам яқин тушунишди.

— Асарингиз қайси жанрда бўлади? — Репортаж, — жавоб беради ёзувчи. Мен бу китоб саҳифаларида ўз орду-умидларни, бошларидан кечирган кунларни ва ҳозирги ҳаётларни тўғрисида мамлакатингизнинг меҳнаткашларини гавдиритмоқчи мана.

Хуллас китоб саҳифаларида сўз совет кишиларининг ўзларига берилади. Жуда кўп юршига тўғри келади. Бундай материални тўплаш техника жиҳатидан қийин, лекин менда бунга ўхшаш саҳаҳат борасида тажриба бор.

Фрэнк Харди — «Реалистически писатель» журналининг редактори ва Австралия эдабиёти реалистич ҳаракатининг раҳбари. Мен унда ана шу ҳаракат тўғрисида гапириб беришни илтимос қилдим.

— Мамлакатнинг саккиз шаҳарида ташкилотининг бўлими турган, — деб ҳикоя қилади у. — Бу ташкилотнинг аъзолари илгари ишчи, ҳозирда ёзувчи бўлган кишилардир. Капиталистларга қарам бўлиб қолмаслик учун биз ўз наشريётимизни ташкил этганимиз. Бу наشريёт бизни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлабгина қолмай, идеология курашининг ҳам умумий қисми бўлиб қолган. Нашриётда асарлари босилиб турадиган автор завод ва фабрикаларда ишчилар билан мунтазам учрашиб туришдан ташқари мамлакат бўйлаб даврий саҳаҳат қилиб, ташкилотга талантили янги кишиларни жалб этади. Бу — прогрессив Австралия адабиётининг халқ билан яқинлаштирилади.

— Сўнгги йилларда мен бешта китоб нашр эттирдим, — дейди Фрэнк Харди. — Бу ерда келишим олдидан Австралия ишчиларининг 1931 йил қўриқтириш давридаги ҳаётини тўғрисида ҳикоятлар тўпламининг тайёрланди. Австралия деңгизчилари бағишлаган писемалар дамламамоддан. Писемаларини оқимлаш билан катта икқоний иш бошланди. Аслида мен ана шу икқоний ишнинг деб Москвага келганман. Сирасини айтсам, сизнинг пойтахтингизда келиш учун бирорта мақсадим бўлиши шарт эмас, — дейди Харди қўлиб. — Туғилган жойим Сиднейдан кейин Москва меннинг энг яқин кўрган шаҳрим ҳисобланади.

Михаил СТОЯНОВ.

КАТТА ОЙЛА БАЙРАМИ

Бир-бири билан кўюк саломлашиб, кўюкдашиб қўриқибётган, кўюкдашиб севинч уқуллари порлаётган, даъвоном чеклардан даъвономини келтириди. Булар бир-бирини узоқ вақт кўрмаган катта, аҳли оиланинг аъзолари. Бугун бу ерда оиланинг байрамини нишонлаш учун тўплаганимиз. Уларни ўстирган, тарбиялаган оила — болалар ўн йилгига ёллик туғилган ўтказмоқда. Мана шу икки қаватлик бинодан қандайдан-қандай йилларга кенг ва ёрқин ҳаёт айбон очилган.

22-болалар ўлкадаги юбилей кечаси катта тантанали айвониб кетди. Ҳолдиндаги экинбаҳо болалар ўлкада илгари тарбия олган кишилар сиф тортинди. Совет Армиясида хизмат қилаётган майор В. Глебовский, Москва куриш институтини ташкиллаган П. Нурмонов, Братск ГЭСининг инженерини И. Тертевич, Халқаро фестивал лаврасти, «Вихор» рақс ансамблининг солисткаси Флора Кайдали, Дружинининг пионер байроғи остига тўплаган кишиларнинг ҳаммасини санаб чиқиб қўйим.

Болалар ўн йилдан давомиди салкам етти юз ўнгилик тарбияланди. Уларнинг кўллари олий ва махсус ўрта маълумот олиб, республикамиз ва унинг ташқирисидидаги жойларда ишлашмоқда. Болалар ўлкада тарбияланганларнинг кўпи оилалик, бола-калик бўлиб кетган бўлса ҳам, улар халқимизга бу ерда ўз қадарини ўйлаб деб ҳисоблайдилар, тарбиячиларининг

М. СОДИКОВА,
Тошкент шаҳри.

Чиланзор массивининг маркази — Волгоград кўчасида янги болалар комбинати комплекси қуриб ишга туширилди. 300 болага мўлжалланган ясли ва боғида кичиктойлар тарбияси учун ҳамма нарса муҳайё. Суратда: болалар комбинати биносининг умумий кўриниши.

М. Нуриддинов фотоси.

МАЪМУРЖОННИНГ ҲАЁТИ САҚЛАБ ҚОЛИНДИ

Бу вояча шу йил 28 август кунда содир бўлди: кўчада бирдан ёш боланинг кий-чуви кўтарилди. Ховлилардан патталар югурди чиниб. «Иттифон» маҳалласидан ўтаётган катта сув томони югурди. Кимдир сувга тушиб кетган эди-ку, лекин сира белгиси кўринмасди. Тўплаганлардан 3 киши — Аҳмадқов Янвон, Турсунов Исмоилов, Турғун Абдуазизовлар ўзаро масаҳатлашиб тезоқар сувнинг 3 жойига ўзларини ташташди.

Улар сувга тушган болани шонининг равишида кидирди. Ниҳоят Турғуннинг оёғига сув тағдида бир нарса теккенди бўлди. У зарб билан сув тағига шўнғиб, 4 яшар Маъмуржонни кўтариб чиқди. Турғун ана болани четга олиб чиқиб, оёқ-қўлини ҳаранатга келинди. орадан бир оз ўтгач, боланинг оғиздан сув келиб чиқиб қўриқиб кетди, кўн ўтмай кўзини очиб йилглаб юборди.

Маъмуржоннинг онаси Рўхия Самғужонова ва Раҳимқов Самғужонова Ишқили номидида маданият ва исроҳот боғининг ишчиси Турғун Абдуазизовга беинҳоя чўқур миннатдорчилик билдиришди.

Шундай қилиб, кўпчиликнинг гавдирити тўғрисида боланинг ҳаёти сақлаб қолинди.

Т. МИРЗОКИРОВ.

ҚАТОРГА НОРИНГ БЎЛСА...

шенидди, мудатдан фойдаланиб қолган эди.

— Унинг ўғил — отадан улуғ девдингизку, Анифахон, — асалому алайкум эди! — ҳаҳолаб юборди сўнг.

Динаев уш тартибга қақирди. Анифахон яқини чикди.

— Писанда қилмай қўяролинг, — деди у зарда аралаш. — сизга гап тушгани йўқ ҳали!

Бошқалар гур этиб қўлишди. Аммо ҳеч ким агрономнинг тақлифини ўз зиммасига олишга журъат қилмасди.

— Менда яна бир тақлиф бор, — деди Хотамжон ўридан туриб. — агар Анифа онам бу усулни ҳамма ерларда қўллашнинг истамасала, майли, бу йилча эллик гектарига экин қўрсиналар. Маҳмуд акам эллик гектарига...

— Нима! — Маҳмуд аканинг соғдари тикка бўлиб кетди.

— Аёзхон халдининг бил, деганларга, мен билан кўн ҳавилла-шаверма бола! Сендан донодан қўндингми!

Яна бахс қилди. Аммо барибир Хотамжоннинг сўнгги айтигани амалга ошадиган бўлди. Маҳмуд ака сўзини ўтказолмагани учун қаттиқ аралашди шеникли бир неча вояча туғини тескари қилиб юрди-да, кейин ҳаманинг қаршинига қарамай совхознинг бошқа бўлимига ўтиб кетди.

Хотам бундай бўлишини ҳеч кутмаган эди. Хар ҳолда ўз иш-

нинг устаси, тақрибарок пахта-донларининг 70—80 процентини машина билан теришга аҳд қилинган. Шунинг учун ҳам барча машиналар ремонтдан чиқарилиб қўйилган, хирмонлар, пахта ташийдиган махсус арвалар тахт. Фикрет Мазин, Иван Рибакон, Абдумалиқ Қорабобер, Амет Амечин каби механизаторлар ўз агрегатларини ишга солиш муддатини сабрсизлик билан кутмоқдалар. Уларнинг ҳар бири камда 200 тоннадан «оқ олтин» териб, эл хирмонидаги топширишни аҳд қилинган.

Асосий терим эрта-индиндан бошланади. Хосел ҳар йилнинг мўл бу йил, ўтган йилдан ҳар центнер пахта 15 сўм 17 тишдан тушган бўлса, бу йил 14 сўмдан ҳам арзонга тушиб шу кўнларда маълум бўлиб қолди. Анифа Алчиқованинг 184 га майдон 152 гектардан 184 гектарга ошган. Хосилини эса 35 центнердан кам топширмагани учун ҳеч даладан кеттиш келмайди. Хар бир шона, ҳар бир қўсақ, ҳар бир гўл кўз қорачиғиди азиз. Ана шундай кўнларнинг бирида гўзаларини орабоб юрган Маҳмуд ақанинг шарисаи қўриқинида бўлди. Ха, бу ўша! Соғиб бригадир уни учратиб қоламан, деб ўйламаган экан шеникли доғдираб: — Шунчаки ўзим, — дедилди-да, қизариб кетди. Сўнг ҳақиқатдан айтишга ўтди. — Анифахон дейман, ганининг пўст-қалласини айтганда, гуаэнг шунчалик бўлиб бўлади, деб ўйламоқчим.

Анифахон кўллари ялшаб кетди. Қадрон ҳаммасининг қўлидан маҳкам қисғиси келди. Ахир шунчалик ўзига ишонган, қайсар одамнинг ҳозир очиндан-очиб тан бериши унинг юрагига бориб теккан эди-да.

— Хотамтойнинг кўрсатган хулнари қанақа бўлдининг деб билгани келудим, — давом этди Маҳмуд ака, — отасига балли, азамат. От босмаганин той босар, деганларни рост экан. Илмининг Хоситига қойил. Ўқинган бола, мана ютибди, ютқизмабди ўғил бола.

— Янаги йилдан баъзи жойларда бир метру йилгирма беш схемасида экин қўриққимиз, ана унда илгирасиз ишнинг қойилини Маҳмуд ака.

Маҳмуд ака анграйиб қолди. — Бес-е? Хоселга фойдасиз катта эканми? Яна ошгимиз олчи бўлади дегин?

— Олчиник ҳам галими, эфр галаба денг. Йиллар шунақа, қадарда поринг бўлса юкинг ерда қолмас экан-да, ишчилар.

Маҳмуд ака сўнгги мақоронинг кимга тегишли эканлигига яқини тушуниди. Тушунди-ю бирор нарса деймай фақат қуқур ҳўрсиниб қўйди колос. Харга этганида Хотамжоннинг қиёфаси қўриқди. Унинг шунақа кутимлатидага рўпарангиздан чиқиб қолиш одати бор эди...

Жонрид АБДУЛЛАХОНОВ

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

4-БЕТ, 1 СЕНТЯБРЬ, 1962 ЙИЛ.

ТЕЛЕВИЗОР

1 СЕНТЯБРДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
Рус тилида: 18.00 — Катта оила (Филм Вильнин бошланғи муносабати билан), 18.35 — Телевикон ингликлар, 18.50 — Спорт кундалиғи, 19.10 — Кун янгиликлар киножурнали, 19.20 — Аёлка номли киноновелла, 20.45 — Концерт (халқ мусири қолдиқлари учун, ўзбек ва рус тилларида).

Ўзбек тилида: 21.45 — Телевикон ингликлар, 22.06 — Эртак кетидан эртак!

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
Ўзбек тилида: 19.00 — Илқини ҳўсини номли бадий фильм, 20.25 — Тошкент ингликлари, 20.35 — Москва кўрсатади (рус тилида фильм-концерт).

ТЕАТР

НАВОИИ НОМЛИ ТЕАТРА — 1/1X да Русалка, 2/1X да кундуз Шопеяна ва балетлардан парчалар, кечқурун Травната («Дилором» ўринга), «4/1X да» штампали билетлар ярайди. Дилором спектакли 4/1X га кўчирилади ва «2/1X» штампали билетлар ярайди.

КИНО

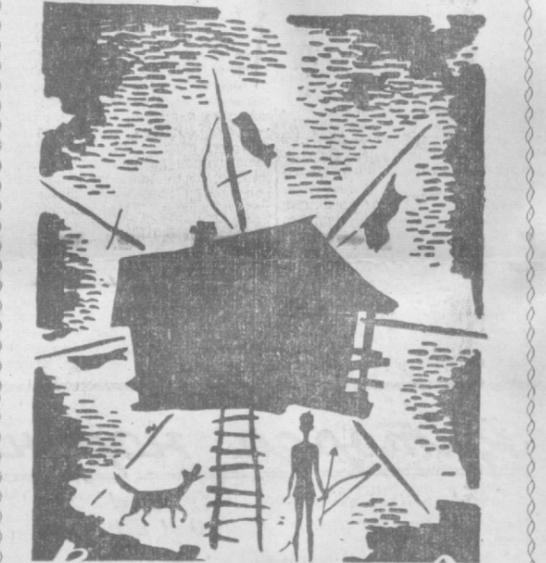
ҚИШКИ БИНОДА
«Ору» кварталли — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), НАВОИИ номли (кеч соат 5 дан).

Болағимиз — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Суд — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛ».

Кинофильмлар прокати

Ўзбекистон контораси
КИНОТЕАТРАЛАР ЭКРАНИГА
янги бадий фильмлар чиқаради
Шамол тегирмони

НОМЛИ САРГУЗАШТЛИ ФИЛЬМ
Сценарий авторлари — Славчо Чернишев, Серафим Севериян.
Режиссёр — Симсон Шивачев.
Болгариянинг бадий фильмлар студияси ишлаган.

Етти шамолда

Сценарий авторлари — А. Галич, С. Ростоцкий.
Постановкачи — С. Ростоцкий.
Оператор — В. Шумский.
Ролларда: Л. Лукина, М. Струнова, С. Пилаская, Л. Савченко, К. Лучко, В. Тихонов, Л. Биков, С. Дружинина, Л. Чурсина, В. Печников, М. Троляновский ва бошқалар катнашди.
М. Горький номли киновест, дия ишлаган.

Салоник ватанпарварлари

НОМЛИ КЕНГ ЭКРАНЛИ ФИЛЬМ
Сценарий авторлари — Иован Бошковиќ.
Режиссёр — Жика Митровиќ.
Югославиянинг «Вардар фильм» студияси ишлаган.

Қўлга тушмас Ян

НОМЛИ САРГУЗАШТЛИ ФИЛЬМ
Бош ролда — Евгений Самойлов.
Киев киностудияси ишлаган.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

(Ташкентда правда) — орган Ташкентнинг обшма ва горшма Коммунистический партии Ўзбекистон, областного и горского Советов депутатова тўралиқшиса.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет курилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият сановат ва транспорт бўлими — 33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илгўр тажрибаларни пропаганда қилиш штатиси бўлими — 31936. Ўзлонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистон Сурх» бирлашган напшриётнинг босмаҳонаси
Р 01111.
Нашр. Г. 1670.